

Digitale informatiebijeenkomst kansrijke alternatieven bocht Giessen-Oudekerk

Datum: 15 juni 2021, 19:30-21:00

Aanwezig waterschap: Richard van Doorn (omgevingsmanager), Roos Ottink (omgevingsadviseur), Sander Moerland (technisch manager), Arjen de Gelder (projectmanager), Lisa Naus (omgevingsmanager) en Anita van Elteren (communicatieadviseur).

Welkom

Richard van Doorn, omgevingsmanager, heet iedereen van harte welkom en geeft een korte presentatie over de aanleiding van dit project. Het huidige boezemsysteem is door een aantal factoren niet meer beheersbaar: door onlogische afwateringen, hogere rivierwaterstanden, langere periodes van droogte, meer piekbuien en kades die niet meer voldoen.

De keuze is gemaakt om een nieuw boezemgemaal bij Hardinxveld te realiseren voor de afwatering van de huidige Overwaard. Dit water wordt nu helemaal afgevoerd in Kinderdijk. Doordat de afstand naar het nieuwe gemaal veel korter is, heeft dit invloed op de waterpeilen. De Giessen moet een groter gebied afwateren waardoor de waterafvoer en stroomsnelheden toenemen. Omdat de bocht bij de Giessen te krap is om dit aan te kunnen, heeft het waterschap een aantal alternatieven onderzocht en diverse berekeningen uitgevoerd.

Lisa Naus, omgevingsmanager, vervolgt de presentatie en informeert de deelnemers over de trechtering van de mogelijke alternatieven naar de kansrijke alternatieven. De mogelijke alternatieven en varianten hierop die onderzocht en afgewogen zijn op alle criteria, zijn:

1. Damwanden + U-vormig profiel in bocht 2
2. Doorsteek tussen bocht 1 – 3
3. Combinatie optimaliseren bocht 2 en doorsteek
4. Verbreding binnenbocht van bocht 2.

Zie de [presentatie \(link\)](#) welke reeds afgevallen zijn.

Op dit moment zijn er 3 kansrijke varianten (hierna ook wel optie 1 t/m 3 genoemd):

1. Stalen damwand op circa 1 meter van de oever in bocht 2 (beide zijdes) en verdiepen tot -4,25 meter NAP (incl. baggeren Giessen).
2. Onderwaterdamwand op circa 3 meter van de oever in bocht 2 en verdiepen tot -4,25 meter NAP (incl. baggeren Giessen).
3. Doorsteek met een open watergang en stalen damwanden.

Vervolgproces

Naast de diverse keukentafelgesprekken die de afgelopen tijd zijn gevoerd, gaan we verder met de uitwerking van de schetsontwerpen en de beoordelingen. De nieuwe schetsontwerpen hopen we fysiek in september 2021 te kunnen laten zien tijdens een informatiebijeenkomst. Eind 2022 ligt het ontwerp projectbesluit met het gedetailleerde ontwerp klaar. Start uitvoering zal naar verwachting vanaf 2024 zijn.

VRAGEN VAN DE DEELNEMERS

Tot hoever reikt het baggeren van de Giessen?

Antwoord: we moeten nog onderzoeken wat de bodemdiepte is van de Giessen. Het te onderzoeken traject is gelegen tussen het punt waar de nieuwe boezem aansluit op de Giessen tot de Peursumsche Vliet. De diepte van de Giessen mag bij voorkeur niet te veel in hoogte verschillen. Een richting het gemaal geleidelijk aflopende bodem zorgt voor een betere afvoer en tevens willen we voorkomen dat de bodem in de bocht lager komt te liggen dan het aansluitende deel voor en na de bocht en dit als slibvang gaat fungeren. Dat is nadelig voor de afvoercapaciteit en dit zien we niet graag. We gaan meten wat de huidige diepte is en beslissen dan of, waar en wanneer er baggerwerkzaamheden moeten plaatsvinden.

Hebben jullie zelf al een voorkeursvariant en wie beslist dit uiteindelijk?

Antwoord: op dit moment hebben we geen duidelijke voorkeur. We gaan alle kansrijke alternatieven op een gelijkwaardige manier uitwerken en deze worden dan o.a. met de input vanuit de omgeving en inclusief begroting voorgelegd aan het Algemeen Bestuur van Waterschap Rivierenland. Uiteindelijk beslist het bestuur.

De stroomsnelheid in de bocht 1 en 3 gaan toenemen maar hoe moet het natuurlijke talud dan behouden blijven of komt er een damwand?

Antwoord: wat de exacte stroomsnelheid zal zijn weten we nog niet. Dit hangt af van de variant keuze en daarbij is het ook lastig te bepalen omdat de stroming zich bijvoorbeeld in de buitenbocht anders gedraagt dan in de binnenbocht. Bocht 1 en 3 zijn duidelijk ruimer dan bocht 2. Er zullen waarschijnlijk geen maatregelen getroffen hoeven worden maar bij het in gebruik nemen van het gemaal zullen we goed moeten monitoren om te kijken wat er precies gebeurt. Als je naar de dwarsprofielen kijkt die we hebben ingemeten, zie je een vrij breed middendeel met een flauw talud aan beide kanten. Ter hoogte van de bestaande oevers zullen er waarschijnlijk geen stroomsnelheden optreden die te hoog zijn. Gelukkig worden piekwaardes niet het hele jaar door bereikt. Waarschijnlijk slechts een paar keer per jaar en dan met name in de winter. Daarmee is het risico op de oevers beperkt. We zullen de bestaande oeverbescherming bij bocht 2 (met de onderwaterdamwand) ook monitoren als er hogere stroomsnelheden en peilfluctuaties gaan optreden. Het uitgangspunt is dat de bestaande oeverbescherming blijft staan.

Wat wordt eraan gedaan om potentieel verdrinking en/of verklemming te voorkomen?

Antwoord: bij het gebruik van damwanden (variant 1) ontstaat er ruimte tussen de bestaande oeververdediging en de nieuwe damwand. De ruimte tussen de bestaande oeverbescherming en de damwand moet worden opgevuld. De bestaande oeverbescherming kan dan blijven staan. Een idee is om bijvoorbeeld hierop een houten plateau (vlonder) te realiseren, een soort aanlegplaats. Dit zal nog nader worden uitgewerkt.

Krijgt iedereen dan 1 meter meer tuin?

Antwoord: dit is op dit moment nog niet duidelijk. In de variantenstudie hebben we bepaald dat het gemiddeld 1 meter zou zijn. Dat betekent dat er een meter bij komt voor bijv. een vlonder. Bij de volgende fase zullen we meer en gedetailleerdere dwarsprofielen maken/meten. Dan kunnen we pas goed bepalen waar de damwand zou moeten staan. Tevens zal ook bekeken moeten worden wat de huidige eigendomssituatie is. Goede vraag voor ons om nader te onderzoeken in ieder geval.

Welke partij draagt de kosten voor de procedures m.b.t. zienswijzen en dergelijke?

Antwoord: voor de betrokkenen zijn geen kosten verbonden aan zienswijzen. Het waterschap neemt een besluit en daarop kan iedereen een zienswijze indienen. Het waterschap betaalt niet de kosten die mensen maken als ze zich door een derde partij laten adviseren voor het opstellen van een zienswijze. Meer hierover volgt in de volgende fase.

Komt er een verbod op de aanleg van bootjes of mogen die daar gewoon blijven liggen?

Antwoord: we zijn niet van plan om de aanleg van bootjes te verbieden. Bij kansrijk alternatief 1 is het wel zo dat de Giessen smaller wordt. Als daar dan ook nog bootjes liggen en er is ook vaarverkeer, dan kan dat lastiger zijn. Maar voorsnog hebben we geen verbod in de planning.

Hoe worden de damwanden geplaatst en hoe diep? Is er kans op schade aan woningen?

Antwoord: De kans op schade is afhankelijk van meerdere factoren. Denk aan de afstand tussen de in te brengen damwand en het pand, de constructie en de bouwkundige toestand van het pand, het type damwand en de lengte en bijvoorbeeld de methode van inbrengen.

Voor wat betreft het inbrengen: damwandplanken zijn van staal en zijn afhankelijk van waar ze moeten komen, soms vrij behoorlijk van lengte. Als ze tegen de huidige oever moeten, dan is er een grotere kerende hoogte nodig en dat leidt ertoe dat het profiel zwaarder moet zijn en dat ze langer zijn. Soms wel tot 15 meter. Vanaf het water, middels een kraan op een ponton, wordt het aangebracht. Maar er zijn verschillende methodes. Bijvoorbeeld het ouderwetse heien. Dat brengt de meeste trillingen met zich mee en daarom zullen we dit niet zo snel toepassen.

Hoogfrequent trillen is ook een mogelijkheid of het drukken van een damwand. Bij drukken wordt de kracht die nodig is om de planken in te brengen verkregen door het kleefeffect van de reeds aangebrachte damwandplanken, de machine houdt zich vast aan de planken die al zijn ingebracht; dit is de drukmethode en de meest vriendelijke methode. Maar iedere methode kent ook weer z'n beperking.

Bij bepaalde methodes is er kans op schade aan een pand. Uiteraard zullen we de keuze van het inbrengen zo kiezen dat het risico hierop zo min mogelijk is. Dit is iets wat we in de volgende fase verder moeten onderzoeken. Het zal in ieder geval een goed onderbouwde keuze moeten zijn.

Het plaatsen van een onderwaterdamwand is wat 'vriendelijker'. De kerende hoogte achter de damwand is kleiner en hier kan de damwand ook wat korter zijn. Het profiel van de damwand staat dan verder van de bebouwing wat gunstiger is.

Wordt eventuele ontstane schade coulant vergoed?

Antwoord: op voorhand zullen we inventariseren wat en in welke staat de huidige bebouwing is. Medewerking hieraan geschiedt op vrijwillige basis, maar is essentieel om later eventuele schade aan te kunnen tonen. Dit is dan de nulsituatie. Als er schade wordt gemeld, kun je aan de hand van de nulmetingen bepalen of er schade is ontstaan en of dit komt door de uitvoering. Het is gebruikelijk een onafhankelijke derde partij in te schakelen die bepaalt of er schade is ontstaan, of er een relatie is met de werkzaamheden, etc. Als dat het geval is, dan zal dit bureau een kosteninschatting maken naar beide partijen. Het is in ieder geval een zorgvuldig proces wat goed doorlopen moet worden. De kosten voor het inschakelen van het bureau zijn voor rekening van het waterschap.

Is de doorsteek bij variant 3 doorvaarbaar?

Antwoord: de doorsteek wordt niet doorvaarbaar omdat we een brug voorzien dicht op het water. Daar kiezen we voor omdat we anders nog meer ruimte voor het talud nodig hebben zodat de weg niet te steil wordt.

Wat is de verlaging van de waterspiegel ter hoogte van de Kloevelaan indien het gemaal vol draait?

Antwoord: hier hebben nog niet naar expliciet naar gekeken. We zullen dit nog onderzoeken en komen hier later op terug via een aanvulling op dit verslag welke ook op de website komt te staan.

Gaat het een van de drie opties worden of een combinatie hiervan?

Antwoord: het wordt een van de drie alternatieven, juist om de effecten op de omgeving te beperken. In de verdere uitwerking wordt alles gedetailleerder bepaald. De precieze locatie wordt nog verder uitgewerkt.

Hoe lang duurt de uitvoering en wordt er in de planning gekeken naar het jaargetijde?

Antwoord: daar houden we zo mogelijk rekening mee. Hoe lang het duurt weten we nog niet omdat er ook nog geen variant keuze is gemaakt en de maatregelen na deze keuze verdere uitwerking behoeven. Verder hebben we ook nog te maken met voorbereidende werkzaamheden zoals bijvoorbeeld kabels en leidingen bij de doorsteek. Het is niet alleen het aanbrengen van de damwanden zelf, maar het is meer dan dat. Het kan nog best een lange uitvoeringstijd zijn. Het is niet in een paar maanden klaar.

Worden de meningen van de bewoners meegenomen in de afweging?

Antwoord: ja, tijdens informatiemomenten (februari '21, juni '21 en september '21) en de keukentafelgesprekken nemen we de meningen van de bewoners mee in de afweging om tot een voorkeursalternatief (1 van deze 3 opties) te komen. Als er nog behoefte is maken we graag een afspraak voor een persoonlijk gesprek om te horen wat u van de plannen vindt. Na het maken van de keuze zal bij het nader uitwerken/detailleren van het VKA er meer 1 op 1 gesprekken plaatsvinden met de direct betrokken bewoners.

Wordt de bestaande beschoeiing niet aangetast, zowel bij optie 1 als 2?

Antwoord: bij optie 1 blijft de bestaande oeverbescherming bestaan maar verliest het wel zijn functie. We laten het staan omdat in specifieke situaties bij het verwijderen hiervan de grond achter de oeverbescherming in beweging kan komen. Bij optie 2 blijft de bestaande oever ook bestaan en behoudt het zijn functie.

Klopt het dat optie 3 door de tuin gaat van Neerpolderseweg 72a?

Antwoord: ja inderdaad, dan gaat het over de doorsteek. Dit is een eerste schetsontwerp, rekening houdend met de huidige bebouwing. Uiteraard gaan we bij een verdere uitwerking dit samen met de bewoners vormgeven. Het ruimtebeslag is na het moment van aanleg. Nu staat het vrij recht in een lijn ingetekend maar het begint wel iets verder in de bocht. Het is om een idee te krijgen over welk stuk hebben we het en hoe groot is het ongeveer.

Richard van Doorn bedankt alle deelnemers voor hun reacties, vragen en opmerkingen. Mochten er later toch nog vragen zijn, schroom dan niet om contact met ons op te nemen via: a5h@wsrl.nl. Als u wilt, dan nemen wij uiteraard telefonisch contact met u op.